

Bruxelles, 22.9.2021.
SWD(2021) 267 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća
o primjeni općeg sustava carinskih povlastica i stavljanju izvan snage Uredbe (EU)
br. 978/2012 Europskog parlamenta i Vijeća

{COM(2021) 579 final} - {SEC(2021) 330 final} - {SWD(2021) 266 final}

Sažetak (najviše dvije stranice)
PROCJENA UČINKA Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o primjeni sustava općih carinskih povlastica za razdoblje od 1. siječnja 2024.
A. Potreba za djelovanjem
Gdje postoje poteškoće i zašto je to problem na razini EU-a?
Uredba (EU) br. 978/2012 o općem sustavu povlastica (OSP) prestaje važiti na kraju 2023. Ako se ne donese nova uredba o OSP-u, ukinuli bi se standardni OSP i dogovor OSP+ i EU bi trebao naplaćivati carine na uvoz iz trenutanih zemalja korisnica (zemlje u razvoju s niskim i nižim srednjim dohotkom) po načelu najpovoljnije države. Nastavio bi se primjenjivati samo dogovor „Sve osim oružja” (engl. Everything But Arms, EBA) za najmanje razvijene zemlje koji je uspostavljen na neodređeno vrijeme. To bi negativno utjecalo na izvoz i ulaganja, a time i na gospodarski rast i radna mjesta u sadašnjih 15 zemalja korisnica standardnog OSP-a i devet zemalja korisnica dogovora OSP+.
Što bi se trebalo postići?
Analizom su utvrđena tri opća cilja i pet posebnih ciljeva koje bi trebalo postići: 1) dodatno pridonijeti iskorjenjivanju siromaštva: - povećanjem izvoza iz zemalja korisnica, posebno onih kojima je pomoć najpotrebnija, - povećanjem diversifikacije izvoza iz zemalja korisnica; 2) dodatno pridonijeti održivom razvoju i dobrom upravljanju u zemljama korisnicama: - jačanjem potpore OSP-a održivom razvoju u zemljama korisnicama, - povećanjem svijesti o pogodnostima OSP-a i povećanjem transparentnosti praćenja dogovora OSP+; 3) osigurati bolju zaštitu gospodarskih interesa EU-a u okviru funkcioniranja sustava: - dodatnom zaštitom konkurentnih industrija EU-a.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Zajednička trgovinska politika navedena je u članku 3. UFEU-a među područjima isključive nadležnosti Unije. U skladu s člankom 5. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) načelo supsidijarnosti ne primjenjuje se u područjima isključive nadležnosti EU-a.
B. Rješenja
Koje su opcije za postizanje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija? Ako ne, zašto?
Utvdili smo 11 opcija i 19 podopcija politike koje su razrađene u priloženoj tablici. Općeniti je zaključak, koji proizlazi iz popratne studije i preispitivanja u sredini programskog razdoblja, da se ostvarenju triju općih ciljeva najbolje pridonosi daljnjom primjenom sustava i zadržavanjem postojeće konfiguracije OSP-a koja uključuje tri dogovora. Okvir OSP-a trebalo bi ažurirati uvođenjem tehničkih promjena kako bi se poboljšale djelotvornost i učinkovitost OSP-a. Stoga najpoželjniji skup opcija uključuje: - ukidanje postojećeg kriterija osjetljivosti na ograničenu izvoznu konkurentnost kako bi sve zemlje koje izgube status korisnice dogovora EBA mogle postati prihvatljive za dogovor OSP+ (podopcija 3.B.a), - proširivanje negativnih uvjeta (tj. mogućnost opoziva carinskih povlastica u slučaju ozbiljnih i sustavnih povreda) na međunarodne konvencije o klimi/okolišu i dobrom upravljanju iz Priloga VIII. Uredbi (opcija 6.B), - ažuriranje popisa konvencija u Prilogu VIII. Uredbi (podopcija 8.B.c), - uvođenje dodatnih koraka nakon službenog pokretanja postupka opoziva (podopcija 9.B.b), skraćivanje trajanja postupka u iznimnim okolnostima (podopcija 9.B.d) i uvođenje opoziva za migraciju (podopcija 9.B.c), - donošenje praktičnih mjera za unaprjeđenje praćenja provedbe OSP-a: detaljan opis postupka

<p>praćenja i pojašnjenje sudjelovanja civilnog društva (opcija 10.B), - proširenje ciklusa praćenja na tri godine (opcija 10.D). U svim preostalim opcijama općenito se držimo osnovnog scenarija.</p>
<p>Koja su stajališta raznih dionika? Tko podržava koju opciju?</p>
<p>Velika većina dionika podržava zadržavanje postojećeg okvira OSP-a, uključujući tri dogovora, navodeći kao razloge da sustav pomaže u iskorjenjivanju siromaštva, otvaranju radnih mjesta i podupiranju gospodarskog rasta te ujedno pridonosi održivom razvoju. Nisu potrebne velike preinake konfiguracije OSP-a, nego je potrebno poboljšati njegovu djelotvornost i učinkovitost. Dionici su podržali ideju o uključivanju konvencija o zaštiti okoliša/klimatskim promjenama u uvjete za OSP, kao i uvođenje dodatnih mjera za povećanje transparentnosti i sudjelovanja civilnog društva. Industrija EU-a općenito podržava OSP iako neki sektori (npr. poljoprivredno-prehrambeni sektor i proizvođači tekstila) traže veću zaštitu gospodarskih interesa EU-a. Organizacije civilnog društva zahtijevaju veću transparentnost postupka praćenja OSP-a i povećanje učinka sustava na poboljšanje radnih i okolišnih standarda u zemljama korisnicama.</p>
<p>C. Učinci najpoželjnije opcije</p>
<p>Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoje, inače prednosti glavnih opcija)?</p>
<p>Sveukupni je učinak ograničen jer opći sustav povlastica i dalje ostaje uvelike stabilan i ne uvode se velike promjene ni dodatni složeni elementi za korisnice OSP-a, poslovni sektor ni civilno društvo. Predloženim promjenama nastoji se olakšati pristup najsiromašnijih zemalja tržištu EU-a, osobito zemljama za koje se očekuje da će izgubiti status najmanje razvijene zemlje, i njihovu integraciju u međunarodnu trgovinu kako bi se diversificirala njihova gospodarstva i poticao održiv gospodarski rast, osobito kroz poboljšanu zaštitu okoliša. Daljnjom primjenom OSP-a uz predložene ciljne izmjene EU će partnerima poslati ključnu ohrabrujuću poruku da će zadržati ključnu platformu za suradnju sa zemljama korisnicama kako bi se ostvarile promjene spojive s EU-ovim programom vrijednosti i načelom usklađenosti politika radi razvoja.</p>
<p>Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako ih ima, inače troškovi glavnih opcija)?</p>
<p>Dodatni troškovi (sredstva) povezani su s povećanim praćenjem usklađenosti korisnica OSP-a s novim međunarodnim konvencijama (koje će se dodati s obzirom na europski zeleni plan i upravljanje povezano s migracijama), a nakon proširenja negativnih uvjeta i s konvencijama o zaštiti okoliša, klimatskim promjenama i dobrom upravljanju.</p>
<p>Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?</p>
<p>Mjere transparentnosti poboljšavaju razumijevanje načina funkcioniranja OSP-a u praksi, osobito u korist MSP-ova. Ne očekuju se negativni učinci na MSP-ove.</p>
<p>Hoće li to bitno utjecati na nacionalne proračune i uprave?</p>
<p>Ne očekuju se bitni utjecaji na nacionalne proračune i uprave.</p>
<p>Hoće li biti drugih bitnih učinaka?</p>
<p>Predložene opcije podržat će doprinos OSP-a i trgovinske politike europskom zelenom planu (osobito provedbi Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama), borbi protiv prisilnog rada i najgorih oblika dječjeg rada te politikama povezanim s migracijom.</p>
<p>Poštuje li se načelo proporcionalnosti?</p>
<p>Načelo proporcionalnosti zadovoljeno je s obzirom na to da je uredba o OSP-u jedina primjerena vrsta djelovanja dostupna Uniji za uspostavu jednostranog povlaštenog pristupa njezinu tržištu za izvoz iz zemalja u razvoju.</p>
<p>D. Daljnje mjere</p>
<p>Kad će se predložene mjere preispitati?</p>

Komisija predlaže da se nova uredba primjenjuje 10 godina kako bi se osigurale predvidljivost, sigurnost za gospodarske subjekte i maksimalno smanjenje regulatornog opterećenja.

Prilog: Opis opcija politike

Klasteri	Pokretači	Opcije politika
Klaster 1 Dogovori i zemlje korisnice	Pokretač 1 (P1) Smanjenje broja zemalja korisnica standardnog OSP-a	Opcija 1.B (O. 1.B) Izmjena trirazinske strukture OSP-a ✓ podopcija 1.B.a : ukidanje svih dogovora osim dogovora EBA ✓ podopcija 1.B.b : ukidanje samo standardnog OSP-a
	Pokretač 2 (P2) OSP se primjenjuje i na velike i industrijalizirane zemlje korisnice s diversificiranom izvoznom strukturom	Opcija 2.B (O. 2.B) Gubitak statusa korisnica OSP-a u slučaju velikih i industrijaliziranih zemalja
	Pokretač 3 (P3) Očekuje se da će dosad nezabilježen broj zemalja korisnica dogovora EBA izgubiti status najmanje razvijene zemlje, a time i status korisnice dogovora EBA	Opcija 3.B (O. 3.B) Osigurati da sve zemlje korisnice dogovora EBA, za koje se očekuje da će izgubiti status najmanje razvijene zemlje, mogu prijeći u dogovor OSP+: ✓ podopcija 3.B.a : promjenom kriterija osjetljivosti ili ✓ podopcija 3.B.b : odobravanjem duljeg prijelaznog razdoblja za ispunjavanje kriterija
Klaster 2 Obuhvaćeni proizvodi i mehanizam stupnjevanja	Pokretač 4 (P4) Mehanizam stupnjevanja proizvoda nije dovoljno usmjeren na konkurentne proizvode i obuhvaća samo standardni OSP	Opcija 4.B (O. 4.B) Proširiti primjenu mehanizma stupnjevanja proizvoda na dogovore OSP+ i EBA ✓ podopcija 4.B.a : na rižu i šećer ✓ podopcija 4.B.b : na sve poljoprivredne proizvode iz priloga V. i IX. Uredbi o OSP-u
	Pokretač 5 (P5) Proizvodi obuhvaćeni OSP-om ne odražavaju izvozni potencijal zemalja korisnica na odgovarajući način	Opcija 5.B (O. 5.B) Proširiti obuhvaćene proizvode za standardni OSP i OSP+ ✓ podopcija 5.B.a : na proizvode koji mogu pomoći u ostvarivanju ciljeva zaštite okoliša i klime ✓ podopcija 5.B.b : na niz industrijskih i poljoprivrednih polugotovih i gotovih proizvoda
Klaster 3 Uvjeti	Pokretač 6 (P6) Negativni uvjeti (članak 19.) za sve dogovore o OSP-u ograničavaju se na osnovne međunarodne konvencije (ljudska i radna prava) iz Dijela A Priloga VIII. Uredbi o OSP-u	Opcija 6.B (O. 6.B) Proširiti negativne uvjete na sve konvencije iz Priloga VIII. Uredbi
	Pokretač 7 (P7) Pozitivni uvjeti (članak 15.) predviđeni su samo za OSP+. Zemlje korisnice standardnog OSP-a i dogovora EBA nisu dužne ratificirati konvencije iz dijelova A i B Priloga VIII. Uredbi	Opcija 7.B (O. 7.B) Proširiti pozitivne uvjete na zemlje korisnice standardnog OSP-a i dogovora EBA

Klasteri	Pokretači	Opcije politika
	<p>Pokretač 8 (P8) Popis međunarodnih konvencija u Prilogu VIII. Uredbi nije ažuriran</p>	<p>Opcija 8.B (O. 8.B) Izmijeniti popis međunarodnih konvencija u Prilogu VIII. Uredbi</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podopcija 8.B.a: ukloniti konvencije za koje se smatra da više nisu relevantne ili da su manje relevantne ✓ podopcija 8.B.b: proširiti popis konvencija u Prilogu VIII. Uredbi ✓ podopcija 8.B.c: kombinirati 8.B.a i 8.B.b
	<p>Pokretač 9 (P9) Neučinkovit i nedovoljan odgovor – putem mehanizma OSP-a za opoziv</p>	<p>Opcija 9.B (O. 9.B) Izmijeniti mehanizam za privremeni opoziv povlastica</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podopcija 9.B.a: uvesti dodatne korake prije službenog pokretanja postupka opoziva ✓ podopcija 9.B.b: uvesti dodatne korake nakon službenog pokretanja postupka opoziva ✓ podopcija 9.B.c: uvesti opoziv za određene gospodarske subjekte i/ili za povrede konvencija o migracijama ✓ podopcija 9.B.d: skratiti hitni postupak u jasno utvrđenim okolnostima
<p>Klaster 4 Transparentnost</p>	<p>Pokretač 10 (P10) Nedostatne informacije i transparentnost te nepostojanje pokazatelja za praćenje i procjenu učinka OSP-a</p>	<p>Opcija 10.B (O. 10.B) Donijeti dodatne praktične mjere za poboljšanje transparentnosti</p>
<p>Klaster 5 Zaštitne mjere</p>	<p>Pokretač 11 (P11) Zaštitni mehanizam ne pruža dovoljno dobar odgovor, osobito za osjetljive proizvode [i Pokretač br. 4 (P4) Mehanizam stupnjevanja proizvoda nije dovoljno usmjeren na konkurentne proizvode i obuhvaća samo standardni OSP]</p>	<p>Opcija 11.B (O. 11B) Proširiti primjenu mehanizma za automatske zaštitne mjere (članak 29.) na sve poljoprivredne proizvode</p> <p>Opcija 11.C (O. 11.C) Proširiti primjenu mehanizma za automatske zaštitne mjere (članak 29.) na zemlje korisnice dogovora EBA za razne popise proizvoda</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ podopcija 11.C.a: postojeći popis proizvoda (članak 29.) ✓ podopcija 11.C.b: proširiti popis na rižu i šećer ✓ podopcija 11.C.c: proširiti popis na sve poljoprivredne proizvode